

«Қазына Капитал Менеджмент» акционерлік қоғамының ағымдағы инвестициялық жобаларын іске асырудың экономикалық, экологиялық және әлеуметтік әсерлерін бағалау нәтижелері, сондай-ақ ESG портфелі компанияларының 2021 жылдың

2022 жылдың маусымы

KAZYNA
CAPITAL
MANAGEMENT

«Қазына Капитал Менеджмент» акционерлік қоғамы (ҚКМ, Компания) өзінің экономикалық және әлеуметтік қызметінің маңыздылығын түсінеді және ішкі және сыртқы мүдделі тараптар үшін жоғары деңгейдегі ашықтықты қамтамасыз етуге ұмтылады.

«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ ағымдағы инвестициялық жобаларын іске асырудың экономикалық, экологиялық және әлеуметтік әсерін, сондай-ақ портфельдік компаниялардың 2021 жылға арналған ESG стандарттарына міндеттемелерін бағалау нәтижелері туралы есеп (Есеп) ҚКМ Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 9 қыркүйектегі шешімімен бекітілген (№ 16/21 хаттама) (ТДС) «Қазына Капитал Менеджмент» АҚ тұрақты даму саясаты және ҚКМ Басқармасының 2021 жылғы 2 қарашадағы шешімімен бекітілген (№ 58/21 хаттама) «Қазына Капитал Менеджмент» АҚ 2021-2022 жылдарға арналған Тұрақты даму жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындау мақсатында дайындалған.

- 2021 жылы ҚКМ Есепте ашу үшін ең маңызды болып табылатын маңызды тақырыптардың тізімін анықтау бойынша жұмыс жүргізді.
- Осы тақырыптардың негізінде және ҚБЖ сәйкес екі бөлімнен тұратын сауалнама дайындалды: жоба паспорты және тұрақты даму саласындағы жоба туралы ақпарат.

Сауалнама бөлімдері	
Жоба паспорты	Тұрақты даму саласындағы жоба туралы ақпарат
32 жалпы сұрақ	Көрсеткіштердің 3 тобына бөлінген 60 сұрақ : 1. Экологиялық 2. Әлеуметтік 3. Корпоративтік басқару

- Жоба паспорты жалпы сұрақтарды қамтиды және қызметтерді/тауарларды сатудан түсетін жалпы жылдық кіріс, экспорттық түсімдер, бюджетке төленетін төлемдер, құрылған жұмыс орындарының саны және т.б. бөлігінде компания туралы ақпаратты ашады.
- Тұрақты даму ақпараты индикаторлардың 3 тобына (экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару) бөлінген сұрақтарды қамтиды және қоршаған ортаны қорғау саясаты, әлеуметтік саясат және корпоративтік басқару саясаты тұрғысынан компания туралы деректерді ашады.
- Сауалнама қоржындық компанияларды одан әрі толтыру үшін ҚКМ қатысуымен тікелей инвестициялық қорлардың басқарушы компанияларының өкілдеріне жіберілді.

Сауалнамаға ҚКМ қатысуымен 38 (59-дан) тікелей инвестициялық қорлардың портфельдік компаниялары қатысты:

Қазақстан инфрақұрылымдық қорының түйіндемесі

2 компанияға

CITIC Kazyna Investment Fund I LP

1 компания

Falah Growth Fund LP

2 компания

Kazakhstan Hungarian Investment Private Equity Fund CV

2 компания

Kazakhstan Growth Fund LP

5 компания

Қазақстандық капиталды қайта құрылымдау қорының түйіндемесі

1 компания

Бәйтерек» венчурлық қоры » АҚ

14 компания

ҚДБ Үлестік қорының түйіндемесі

5 компания

ҚКМ орнықты даму қоры I резюме

6 компания

Экологиялық көрсеткіштердің тақырыптық кіші топтары:

- Қоршаған ортаны басқару жүйесі (*қоршаған ортаны қорғау саласындағы менеджмент сапасы*);
- Суды пайдалану;
- атмосфераның ластануы;
- Қалдықтар мен орау (*өндірістік қалдықтар мен тұрмыстық қалдықтарды кәдеге жарату бойынша портфельдік компанияның бағдарламасы мен саясатының болуы*);
- Энергия тиімділігі (*нақты энергия сыйымдылығы, энергия тиімділігін арттыру бағдарламасының болуы және энергия тұтынуды басқару сапасы*);
- Климаттың өзгеруі (*жаһандық климаттың өзгеруі бойынша күн тәртібіндегі портфельдік компанияның қызметіне интеграциялану дәрежесі*).

Әлеуметтік көрсеткіштердің тақырыптық кіші топтары:

- Еңбек жағдайлары және өндірістегі қауіпсіздік (*соңғы үш жылдағы өндірістік жарақаттар*);
- Кадр саясаты (*портфельдік компаниядағы орташа жалақы деңгейі, кадрлардың тұрақсыздығы және т.б.*);
- Әлеуметтік қолдау (*жәрдемақы, медициналық көмек, зейнетақылық сақтандыру және әлеуметтік көмек бағдарламаларының болуы түріндегі жұмыскерлерге өтемақы*);
- Адам құқықтары және кемсітушілік (*адам құқықтарын сақтау саласындағы портфельдік компанияның саясаты мен стандарттары, гендерлік тепе-теңдік және т.б.*);
- Жергілікті қауымдастықтармен өзара іс-қимыл (*қайырымдылық қызметі және бар аймақтардағы әлеуметтік инвестициялар, жергілікті халықпен өзара әрекеттесу*).

Корпоративтік басқару көрсеткіштерінің тақырыптық кіші топтары:

- Компанияның меншік құрылымы (меншік құрылымы мен бенефициарлық меншік иелерінің ашықтығы, меншік құрылымының ашықтығы, бенефициарлық меншік иелерінің іскерлік беделі);
- акционерлердің/қатысушылардың ықпалы (меншік құрылымының шоғырлану деңгейі, меншік иелерінің әртүрлі топтарының ықпалының тепе-теңдігі, миноритарлық акционерлердің/қатысушылардың мүдделерін елемеу фактілерінің немесе басқа мүдделі тұлғаларға зиян келтіретін ықпал ету фактілерінің болуы);
- Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл (қоржындық компанияда мүдделі тараптарды басқару жүйесін пайдалану және жағдайы, өзара әрекеттесу деңгейлері және мүдделі тараптардың мүдделері үшін ақпаратты ашу);
- Қаржылық ақпараттың ашылу деңгейі және сапасы.

Бағалау келесі көрсеткіштерді есептеу арқылы жүргізілді:

- 1) Әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерге әсері (кіріс, экспорт, бюджетке төлемдер, жаңа жұмыс орындарының саны);
- 2) Қоржындық компаниялардың экологиялық және әлеуметтік көрсеткіштерге, сондай-ақ корпоративтік басқару көрсеткіштеріне берілгендігінің индексі:

- Тақырыптық кіші топтар бойынша орташа міндеттеме индексі (): i

$$i \text{ тақырыптық топша бойынша} = \frac{\text{кіші топтағы барлық респонденттердің ұпайларының қосындысы}}{\text{екіші топтағы респонденттердің жалпы}};$$

- Салалар бойынша орташа міндеттеме индексі (): i

$$i \text{ сала бойынша} = \frac{\frac{\text{өнеркәсіптегі ұпайлардың жалпы саны}}{\text{салада респонденттердің жалпы саны}}}{\text{әр респондент ала алатын ұпайлардың максималды саны}};$$

Максималды ұстану индексі (i) 1, ең азы 0

2021 жылы портфельдік компаниялар өздері ұсынған деректерге сәйкес келесі нәтижелерді көрсетті*:

- жалпы түсім 281 млрд теңгені құрады ;
- бюджетке жалпы түсімдер 22,7 млрд теңгені құрады ;
- 1 383 құрылды жаңа жұмыс орындары ;
- өнім экспортынан түскен жалпы кіріс – 6 млрд теңге ;
- портфельдік компаниялар Қырғызстан, Ауғанстан, Ресей, Өзбекстан, Моңғолия, Беларусь, Польша, Қытай және Еуропалық Одақ елдеріне экспорттайды.

Кіріс (теңге)	Бюджетке төленетін салықтар (теңге)	Құрылған жұмыс орындары (бірліктер)	Экспорттық кіріс (теңге)
28 1 181 368 616	22 743 924 489	1 383	6 041 560 000

* деректер 38 (59-дан) ұсынған ҚКМ қатысуымен тікелей инвестициялық қорлардың портфельдік компаниялары

ҚКМ инвестициялық портфелі келесі жасыл жобаларды қамтиды*:

«Туругсун-1» ЖШС, «KazGreen Energy» ЖШС, «Baikonur Solar » ЖШС , «ЦАТЕК Green Energy » ЖШС

2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша компаниялар келесі нәтижелерді көрсетті:

- Қоғам қаржыландыратын жобалар бойынша жасыл жобалармен өндірілген жасыл энергияның жалпы көлемі 456 933 мың кВт/сағ құрады;
- «жасыл» жобалардың кірісі 25 622 млн теңгені құрады;
- «жасыл» жобалардан бюджетке түскен жалпы түсімдер 772 млн теңгені құрады;
- 39 жұмыс орны ашылды.

Өндірілген электр энергиясы (мың кВт/сағ)	Кіріс (млн теңге)	Бюджетке төленетін салықтар (млн теңге)	Құрылған жұмыс орындары (бірліктер)
456 933,47	25 622,49	772,37	39

* «жасыл» жобалар – жаңартылатын энергия көздері саласындағы жобалар

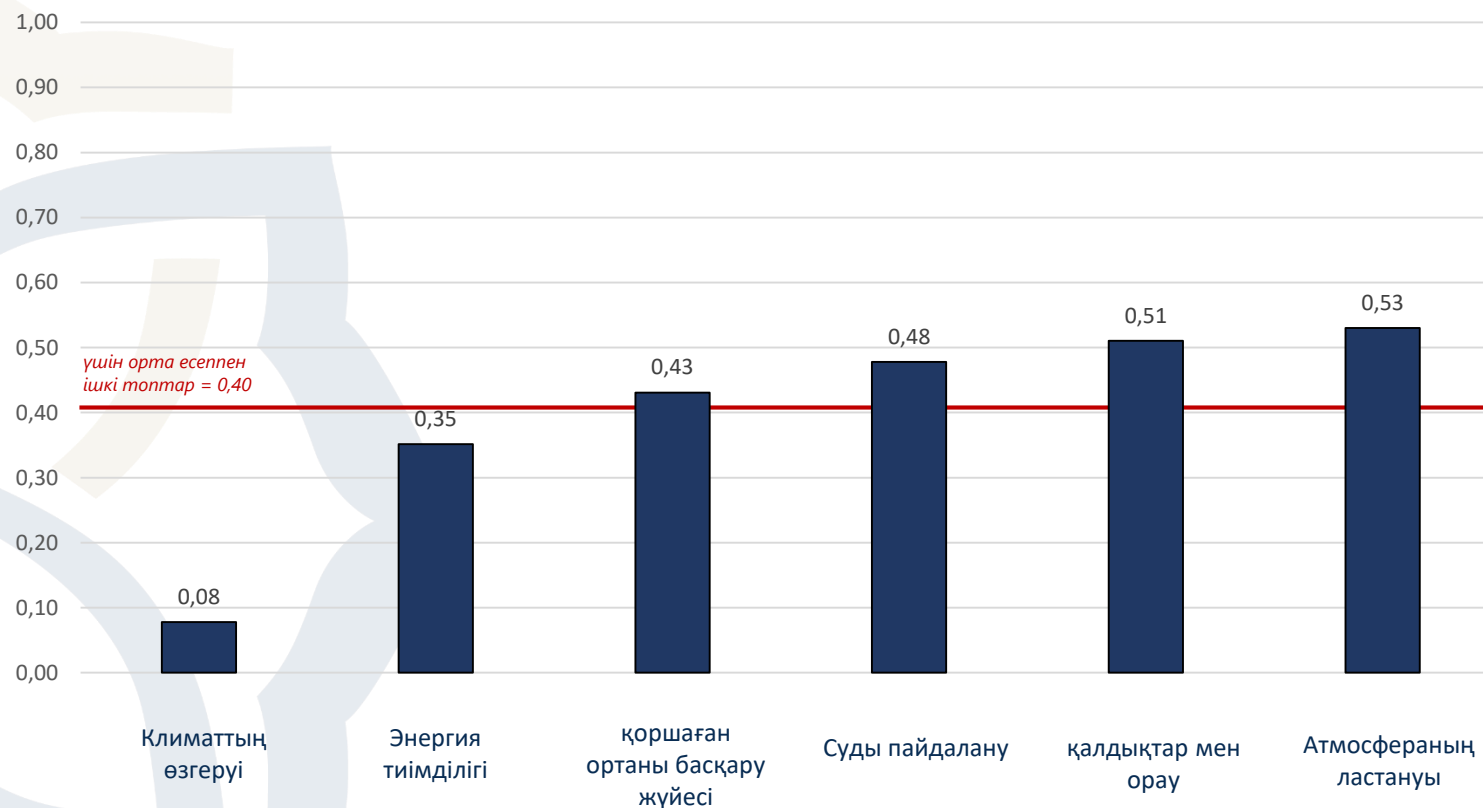
- Сауалнама жүргізілген портфельдік компаниялардың 65%-ында салық саясаты, бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесі бар;
- Сауалнамаға қатысқан портфельдік компаниялардың 19% жергілікті жеткізушілерден 100% қызметтерді / тауарларды сатып алады, 81% - жергілікті жеткізушілерден 67% немесе одан да көп қызметтерді / тауарларды сатып алады;
- Сауалнамаға алынған портфельдік компаниялардың 27%-ында ерлер мен әйелдердің стандартты кіріс деңгейінің жалақысының арақатынасы 1:1, сауалнама жүргізілген портфельдік компаниялардың 63%-ында ерлер мен әйелдердің стандартты кіріс деңгейінің жалақысының арақатынасы өзгереді;
- Сауалнамаға алынған портфельдік компаниялардың 84%-ы жергілікті топ-менеджерлерді тартады, сауалнамаға алынған портфельдік компаниялардың 16%-ы басқалармен қатар шетелдік топ-менеджерлерді тартады;
- Бәсекелестікке қарсы мінез-құлық, монополияға қарсы іс-әрекеттер және монополиялық әрекеттер үшін сот ісін жүргізетін портфельдік компаниялар жоқ.

Тақырыптық топшалар бойынша экологиялық көрсеткіштер

Тақырыптық кіші топтар бойынша қоржындық компаниялардың қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштеріне берілгендігінің индексі:

- Кіші топтар үшін орташа көрсеткіш 0,4;
- Міндеттеменің ең жоғары деңгейі ауаның ластануы (0,53), одан кейін қалдықтар мен қаптама (0,51), суды пайдалану (0,48) және қоршаған ортаны басқару жүйесі (0,43) бойынша байқалады;
- Барлық портфельдік компаниялардың ең азы климаттың өзгеруі мәселесіне назар аударады (0,08).

Тақырыптық кіші топтар бойынша қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштеріне берілгендік индексі

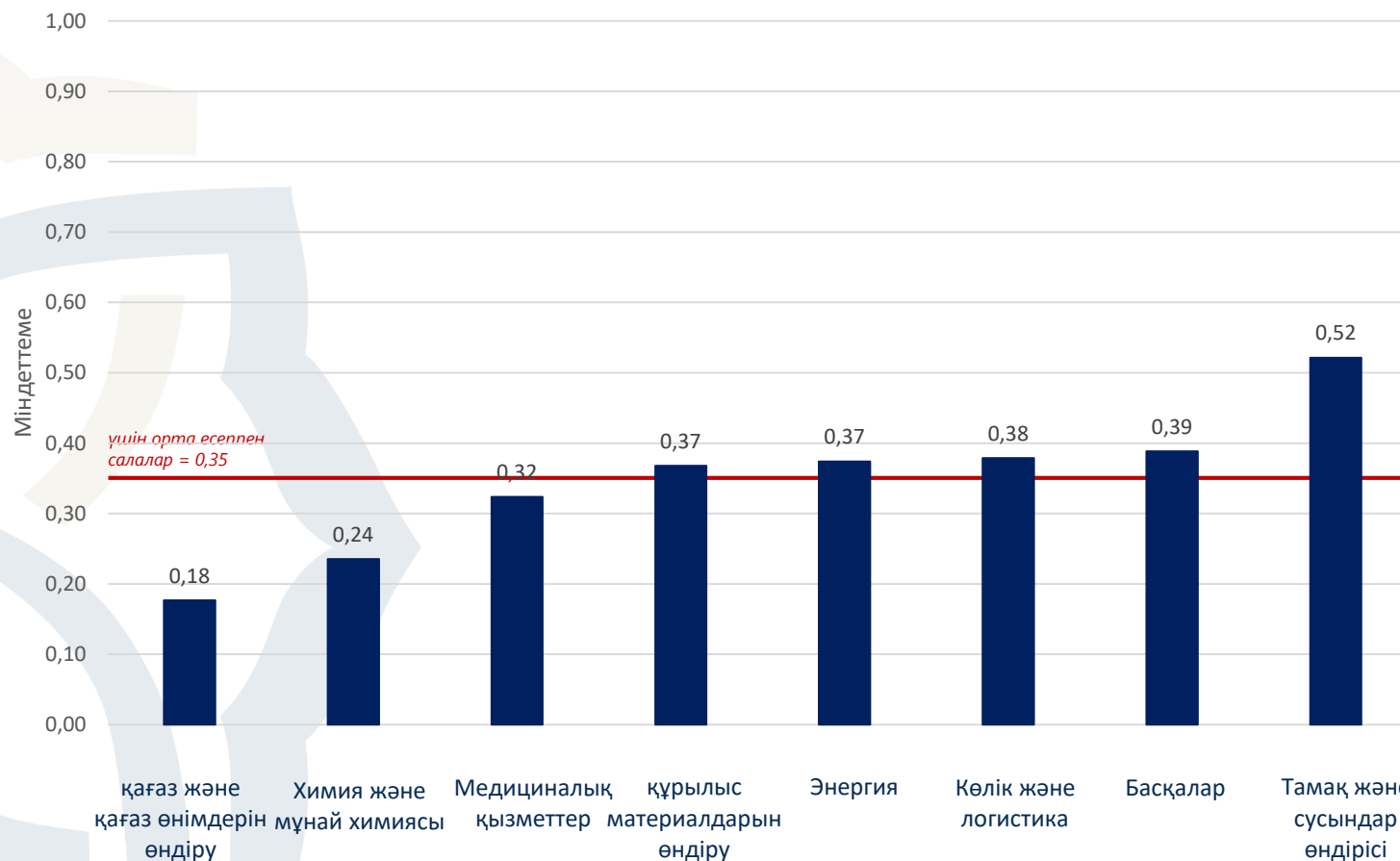

Салалар бойынша экологиялық көрсеткіштер

Салалар бойынша қоржындық компаниялардың қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштеріне берілгендігінің индексі:

- Салалық орташа көрсеткіш – 0,35;
- Ең жоғары міндеттеме индексі тамақ және сусындар өнеркәсібінде (0,52), одан кейін басқа салаларда (0,39), көлік және логистикада (0,38) және энергетикада (0,37) байқалады;
- Ең төменгі міндеттеме индексі қағаз және қағаз өнімдері өнеркәсібінде (0,18) тіркелді.

Салалар бойынша қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштеріне міндеттеме индексі

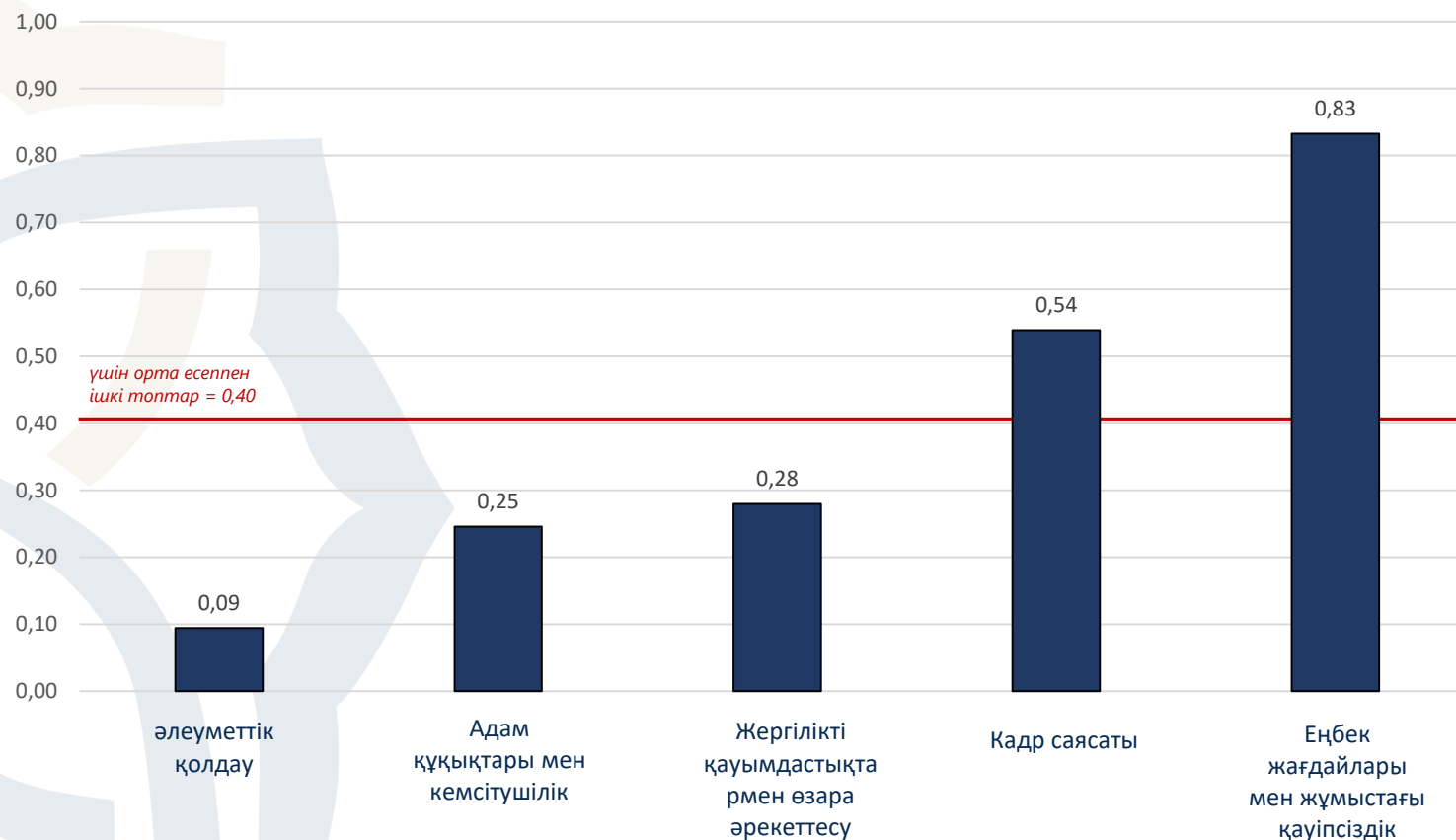
2 компания (38-ден) қоршаған ортаны қорғау мәселелеріне **адалдықтың ең жоғары көрсеткіштерін көрсетеді** (0,82 және 0,79), ал үш компания ең төмен міндеттеме көрсеткіштеріне ие (әрқайсысы - 0,06);

- **Қоршаған ортаны басқару жүйесі:** сауалнама жүргізілген портфельдік компаниялардың 26%-ында стратегиялық мақсаттарды қамтитын қоғамдық экологиялық стратегия/саясат бар;
- **Суды пайдалану:** зерттелген кәсіпорындардың 50%-ы барлық ағынды суларды тазарту құрылыстары арқылы ағызады және тазартылған және (немесе) тазартылмаған/жеткіліксіз тазартылған ағынды сулардың пайызы шамалы және (немесе) портфельдік компанияның қызметі жер бетін бүлдірмейтіні туралы ақпарат бар. табиғи су көздері;
- **Атмосфераның ластануы:** зерттелген компаниялардың 13%-ы соңғы үш жылда атмосфераға ластаушы заттардың үлестік жалпы шығарындыларының төмендеуі тенденциясын көрсетеді;
- **Энергия тиімділігі:** портфельдік компаниялардың 16% энергия тиімділігін арттыру бағдарламасына ие;
- **Биоәртүрлілік:** портфельдік компаниялардың 5%-ында индикаторлық түрлердің мониторингін және/немесе басқа ғылыми зерттеулер/қалпына келтіру/қайта жерсіндіретін бағдарламаларды қамтитын биологиялық әртүрлілікті сақтау бағдарламасы бар;
- **Климаттың өзгеруі:** портфельдік компаниялардың 5% екі немесе одан да көп халықаралық бастамаларға/қауымдастықтарға/ерікті стандарттарға (мысалы, CDP, GRI, UN Sustainable Development Goals, FSC, MSC, ASC және т.б.) қатысады.

Тақырыптық кіші топтар контекстінде портфельдік компаниялардың әлеуметтік көрсеткіштерге берілгендігінің индексі:

- Кіші топтар үшін орташа көрсеткіш 0,40;
- Міндеттеменің ең жоғары көрсеткіші еңбек жағдайлары мен өндірістегі қауіпсіздік (0,83), одан кейін кадр саясаты (0,54), жергілікті қоғамдастықтармен өзара іс-қимыл (0,28) және адам құқықтары мен кемсітушілік (0,25) бойынша байқалады;
- Портфельдік компаниялар әлеуметтік қолдауға аз көңіл бөледі (0,09).

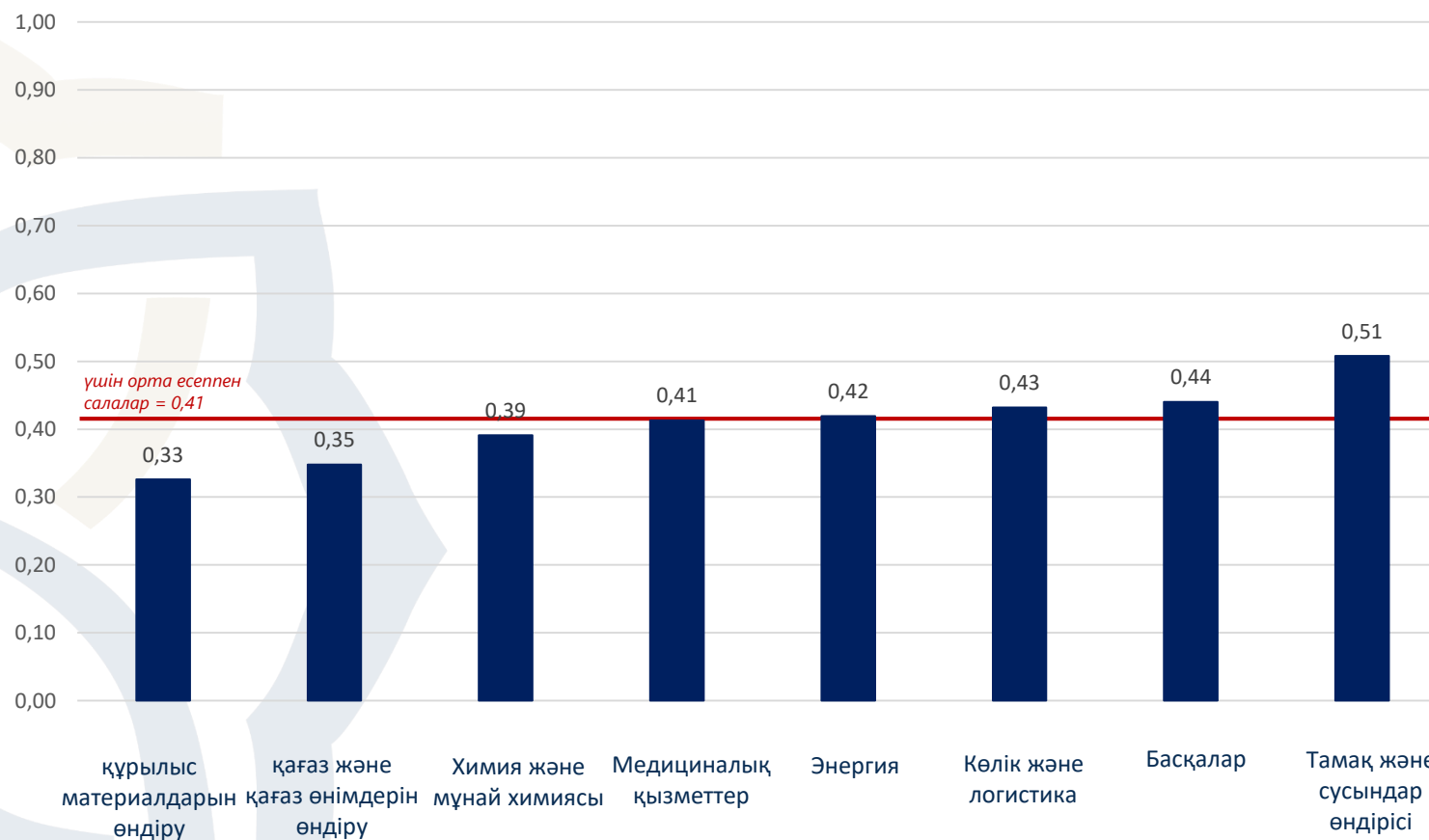
Тақырыптық кіші топтар контекстіндегі әлеуметтік көрсеткіштерге берілгендік индексі

Салалар бойынша портфельдік компаниялардың әлеуметтік көрсеткіштерге берілгендігінің индексі:

- Салалық орташа көрсеткіш – 0,41;
- Ең жоғары міндеттеме индексі тамақ және сусындар өнеркәсібінде (0,51), одан кейін басқа салаларда (0,44), көлік және логистикада (0,43) және энергетикада (0,42) байқалады;
- Ең төменгі міндеттеме индексі құрылыс материалдары өндірісінде (0,33) тіркелді.

Салалар бойынша әлеуметтік көрсеткіштерге берілгендік деңгейі

2 компания (38 -ден) әлеуметтік мәселелерге (0,67 және 0,65) берілгендіктің ең жоғары көрсеткіштерін көрсетеді , ал 1 компанияда ең төменгі міндеттеме көрсеткіші (0,09);

Еңбек жағдайлары және жұмыстағы қауіпсіздік:

- Сауалнамаға алынған портфельдік компаниялардың 54%-ы тұрақты қауіп-қатерді анықтауды, тәуекелді бағалауды және жұмыс орнындағы оқыс оқиғаларды тергеуді жүргізеді;

Кадр саясаты:

- сауалнама жүргізілген портфельдік компаниялардың 20%-ында қызметкерлерді оқыту/біліктілігін арттыру/қосымша білім беру бағдарламалары және (немесе) ЖОО-да білім беруді субсидиялау бағдарламалары, сондай-ақ портфельдік компания қызметкерлерінің көпшілігін қамтитын ұжымдық шарттар бар ($\geq 80\%$);

Әлеуметтік қолдау:

- Портфельдік компаниялар қызметкерлердің балаларына корпоративтік балабақша/бөбекжай қызметтерін көрсетпейді және (немесе) балабақшаға/бөбекжайға төлеуге ақшалай өтемақы ұсынбайды;
- Портфельдік компаниялар корпоративтік тұрғын үй бағдарламаларын жүзеге асырмайды/қызметкерлерге ипотекалық жарналар бойынша қосымша төлемдер/жеңілдіктер қарастырылмаған.

Адам құқықтары және кемсітушілік:

- Сауалнамаға қатысқан портфельдік компаниялардың 8% сыбайлас жемқорлық, адам құқықтарын бұзу және қызметкерлерді кемсіту мәселелері бойынша кері байланыс/шағымдар үшін сенім телефоны/анонимді арнасы бар;
- Сауалнама жүргізілген портфельдік компаниялардың 6%-да кемсітушілікті азайтуға бағытталған мүгедектерді жұмысқа орналастыру бағдарламасы және мүгедек қызметкерлерге арналған ашық саясат бар;
- Сауалнамаға алынған портфельдік компаниялардың 6%-ы гендерлік теңгерім туралы егжей-тегжейлі ақпаратты (қызметкерлер санаттары бойынша ерлер мен әйелдердің арақатынасы, директорлар кеңесінің құрамы туралы ақпарат және басқа да көрсеткіштер) және гендерлік динамика мен саясаттың түсіндірмесін көпшілікке жариялайды;
- Сауалнамаға қатысқан компаниялардың 6%-да компанияның жеткізушілерге/мердігерлерге адам құқықтарын сақтау/әдептілік іскерлік тәртібі саласында талаптар қоятыны және инвестициялық шешімдерге этикалық тұрғыдан жауапкершілікпен қарайтыны туралы дәлелдер бар.

Жергілікті қоғамдастықтармен өзара әрекеттесу:

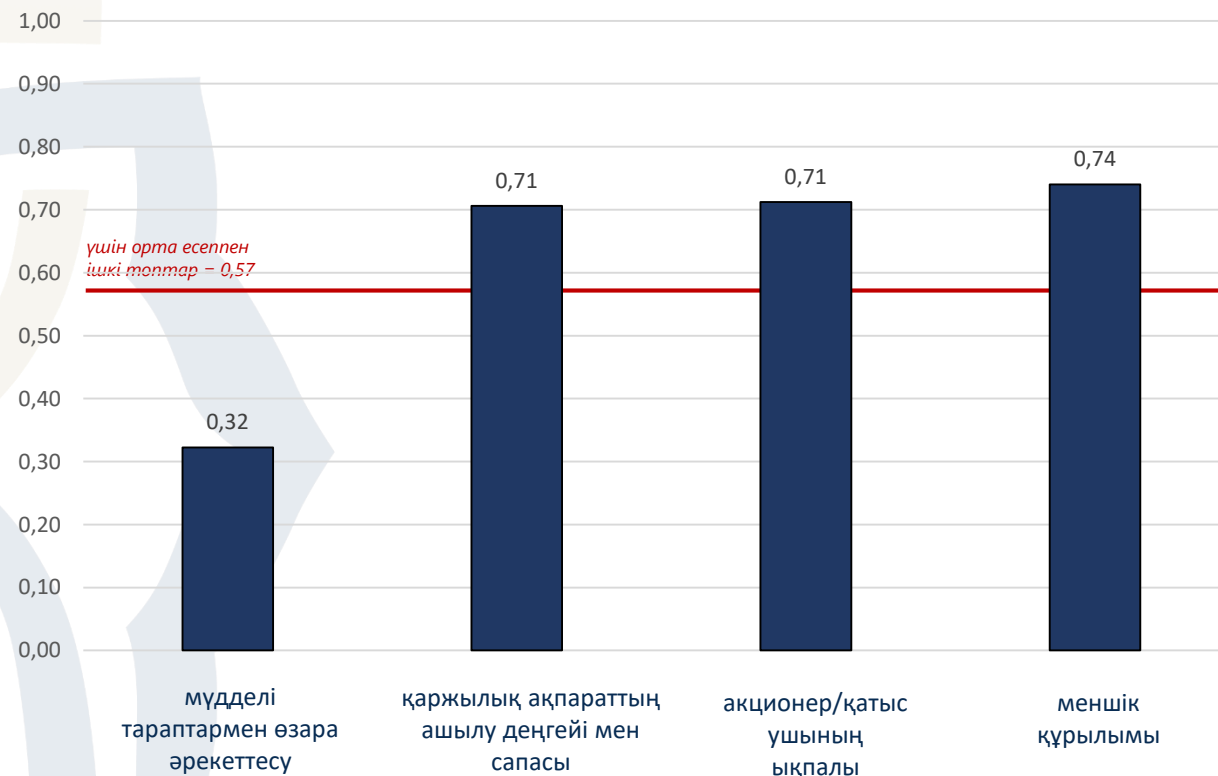
- Сауалнамаға қатысқан портфельдік компаниялардың 9%-да кешенді қайырымдылық бағдарламасы және волонтерлік қозғалыс, сондай-ақ қайырымдылық шығындары туралы жалпыға қолжетімді ақпарат бар;
- Сауалнамаға қатысқан портфельдік компаниялардың 9%-ы өздері жұмыс істейтін аймақтарда білім/денсаулық/әлеуметтік қамсыздандыру/инфрақұрылым (мектептер, ауруханалар, жолдар салу, аз қамтылғандарға көмек және т.б.) саласында кешенді бағдарламаны жүзеге асыруда.

Тақырыптық кіші топтар бойынша корпоративтік басқару көрсеткіштері

Тақырыптық кіші топтар контекстінде портфельдік компаниялардың корпоративтік басқару көрсеткіштеріне берілгендігінің индексі:

- Кіші топтар бойынша орташа 0,57;
- Міндеттемелердің ең жоғары индексі меншік құрылымы бойынша (0,74) байқалады, одан кейін акционерлердің/қатысушылардың ықпалы және қаржылық ақпараттың ашылуы мен сапасы (тиісінше 0,71);
- Портфельдік компаниялар мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуге аз көңіл бөледі (0,32).

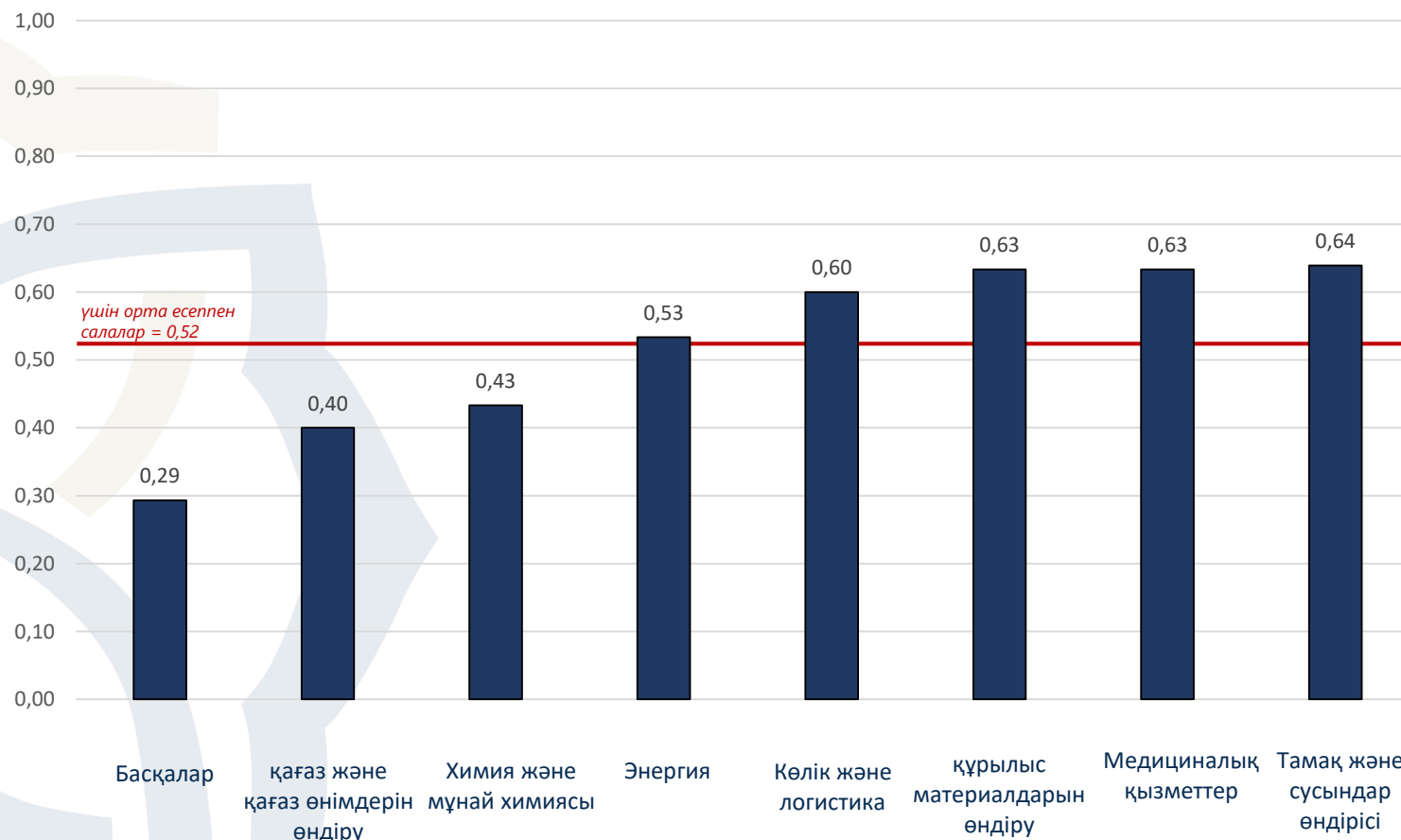
Тақырыптық кіші топтар бойынша корпоративтік басқару көрсеткіштеріне берілгендік индексі

Салалар бойынша қоржындық компаниялардың корпоративтік басқару көрсеткіштеріне берілгендігінің индексі:

- Салалық орташа көрсеткіш – 0,52;
- Ең жоғары міндеттеме индексі тамақ және сусындар өнеркәсібінде (0,64), одан кейін медициналық қызметтерде (0,63), құрылыс материалдарында (0,63) және көлік және логистикада (0,60) байқалады;
- Ең төменгі міндеттеме индексі экономиканың басқа салаларында (0,29) тіркелді.

Корпоративтік басқару көрсеткіштеріне берілгендік деңгейі

2 компания (38-ден) корпоративтік басқаруға берілгендіктің ең жоғары көрсеткіштерін көрсетеді (0,93 және 0,90), ал екі компанияда ең төменгі міндеттеме (әрқайсысы – 0,23) бар.

Меншік құрылымы:

- Портфельдік компаниялардың 50%-дан астамы меншік құрылымы мен бенефициар иелері туралы ақпаратты, ірі бенефициарлық меншік иесінің қызметі туралы ақпаратты ұсынады;

Акционерлердің/қатысушылардың әсері:

- Сауалнамаға қатысқан портфельдік компаниялардың 91%-ы акционерлер/қатысушылар топтары арасында қайшылықтар болмағанын айтты;

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу:

- Сауалнама жүргізілген портфельдік компаниялардың 28%-да мүдделі тараптарды басқару жүйесі бар, сонымен қатар мүдделі тараптардың топтарын анықтап, әсер ету деңгейін бағалайды;

Қаржылық ақпараттың ашылу деңгейі мен сапасы:

- Сауалнамаға қатысқан портфельдік компаниялардың 62%-ы үшін ашылған ақпараттың мазмұны ұлттық және халықаралық талаптарға және озық тәжірибелерге сәйкес келеді.